

[Poul Nielsen]

det, vi diskuterer i dag, er den kendsgerning, at det overhovedet er nødvendigt for Danmark at have en militær efterretningstjeneste. Dette afspejler imidlertid den sikkerhedspolitiske situation, vi rent faktisk befinder os i, og som det ikke står i vores magt at ændre ret meget ved.

Det følger heraf, at den virksomhed, der er FE's egentlige arbejdsområde, nemlig analyser og varsling om udviklingstendenser og situationer af betydning for det militære forsvar, faktisk også er noget, der er ubetinget nødvendigt. Hvad enten man synes om det eller ej, er denne virksomhed en helt uundværlig brik i vores samlede sikkerhedspolitik, og det bør vel også siges, at hvis ikke vi rådede over en stab med disse opgaver, ville vore muligheder for at foretage en selvstændig dansk analyse, f. eks. i krisesituationer, være meget stærkt reduceret, og vores afhængighed af andres vurderinger i disse situationer ville være tilsvarende større.

Det forskammer indlysende, at FE også må have til opgave at sikre militærets funktionsevne, også i forhold til eventuelle problemer af mere eller mindre egentlig indenlandsk karakter. Det er imidlertid klart, at vi her står over for et dilemma, som alle demokrater må leve med, hvis de skal overleve. Hvis man ved overvågningen og efterforskningen i disse sager fører sig frem i fuld offentlighed, eller hvis man f. eks. arbejder med en eller anden bestemt, men fastlagt grænse for, hvordan efterretningsvirksomheden skal udføres, så ligger det desværre i sagens natur, at de kræfter, samfundet må beskytte sig imod, lige netop vælger at operere uden for denne grænse. Hermed er ikke sagt, at efterretningstjenesten ikke skal virke inden for lovens rammer, men det afgørende er, at nødvendigheden af, at denne virksomhed i demokratiets tjeneste kan foregå uden offentliggørelse, accepteres.

Ved en bedømmelse af FE's såkaldte indlandsorienterede arbejde bør der lægges vægt på, at der for nu 6 år siden blev foretaget en afgrænsning mellem FE's og politiets efterretningstjenestes virksomhed, hvorefter FE alene skulle koncentrere sig om forhold af direkte interesse for forsvarret. Dette betyder, at den form for efterretningsmæssig virksomhed, der er fremdraget i forbindelse med Hettersagen, ifølge det i kommissionsdomsto-

lens beretning oplyste ikke længere finder sted.

Jeg vil om tidsfølgen bag hele sagens fremkomst og debatten om sagen her lige gøre den enkelte bemærkning til hr. Gert Petersens indlæg her, at hr. Gert Petersen jo stillede det, der var fremkommet i forbindelse med den aktuelle sag, op i forhold til den dagsorden, der blev vedtaget i folketinget her den 18. februar 1976, altså adskillige år efter de begivenheder, som hr. Gert Petersen i sit indlæg brugte det meste af sin tid på at beskrive. Jeg skal i øvrigt ikke forsøge at gå i enkeltheder med en karakteristik af samarbejdet mellem denne medarbejder i FE og denne hr. Hæder ud over at konstatere sandheden i det gamle ord om, at mod dumhed kæmper selv guderne forgæves.

Men hvad værre er, er, at noget tyder på, at endog skiftende forsvarsministre også har haft visse vanskeligheder i så henseende. Efter socialdemokratiets opfattelse er det helt afgørende element i forholdet mellem efterretningsvirksomheden og de politiske myndigheder, herunder også folketinget, at der er sikkerhed for, at den ansvarlige minister også virkelig er herre i sit eget hus.

Derfor er det centrale i sagen efter vores mening også, at der gennemføres en reel skærpeelse af den kontrol med FE's virksomhed, som forsvarsministeren har det politiske ansvar for. I denne henseende kan vi kun med tilfredshed konstatere, at forsvarsministeren i sin redegørelse her i dag har bebudet, at der på en række punkter vil ske en stramning i retningslinjerne for FE's virksomhed i overensstemmelse med, hvad der er påpeget i beretningen fra kommissionsdomstolen.

Den socialdemokratiske folketingsgruppe er helt enig med kommissionsdomstolen i, som den skriver, at den foreliggende sag gør det rimeligt - det er nærmest det, man kalder et understatement - at påpege betydningen af, at der udvises særlig omhu med, at det personel, der udvælges til dette specielle arbejde, såvel mundtligt som skriftligt instrueres så fyldestgørende som muligt om virksomheden og i særdeleshed om dens lovmæssige og naturlige grænser, og at ledelsen i det omfang, det måtte være muligt, rutinemæssigt holder sig orienteret, eventuelt ved egentlige kontrolforanstaltninger og inspektioner,